

MALI OSVRT NA UPORNOG ISTRAŽIVAČA KULTURNE BAŠTINE DALMACIJE DR. SC. STANKO PIPLOVIĆ

UDK: 929Piplović,S.
Primljeno: 1. rujna 2022.

dr. sc. JASENKA KRANJČEVIĆ
Institut za turizam
Vrhovec 5
10000 Zagreb, HR
jasenka.kranjcevic@iztz.hr

Iako dr. sc. Stanko Piplović ima izuzetno velik broj objavljenih stručnih, znanstvenih i popularnih radova, potrebno je istaknuti kako se istraživanjem baštine bavi više od 50 godina. Gospodin Piplović slavi 90. rođendan, a moja suradnja s njim započela je u prvom desetljeću 21. stoljeća, što znači ne tako davno. Povezalo nas je istraživanje o austrijskom arhitektu Alfredu Kelleru koji je djelovao na hrvatskom Jadranu i u Zagrebu. Znala sam za članak dr. Piplovića iz 1998. godine *Dalmatinski opus arhitekta Alfreda Kellera* koji je objavljen u *Godišnjaku njemačke narodnosne zajednice*. Mislila sam da će biti nedostupan za znanstvenu razmjenu podataka. Dobila sam njegov broj telefona, ali odustala sam od poziva jer ponekad imam negativna iskustva. I kako to obično biva, nakon razgovora s nekim kolegama iz Dalmacije, osobno mi se javio dr. sc. Piplović. Predstavio se veselim i dobroćudnim glasom te me uputio na svoj članak, koji sam već pročitala, te rekao da stoji na raspolaganju. Nakon tog kontakta, ubrzo su uslijedili telefonski razgovori s ciljem razmjene i provjere podataka ne samo o arhitektu Kelleru, već i o drugim graditeljima iz prošlosti, te o različitim izvorima podataka.

Građevna uprava, obrazovanje arhitekata i graditelja, povijest gradnje, urbanizam, podizanje različitih spomenika u Hrvatskoj, ubrzo su postale česte teme naših razgovora. S obzirom na njegov istraživački interes, između ostalog o gradnji za vrijeme Austro-Ugarske Monarhije, od osamostaljenja Hrvatske

aktivan je član *Hrvatsko-austrijskog društva Split* te njegov doživotni počasni potpredsjednik. Taj status zaslužio je jer je pokrenuo brojne aktivnosti na području Dalmacije koje se odnose na zajedničku povijest Hrvatske i Austrije. Između ostalog, založio se za obnovu spomenika *lava koji spava* na groblju u Visu, zatim za obilježavanje Viške bitke 1866. i brojnih drugih aktivnosti. Zbog rezultata koje je postigao primio je prestižno odlikovanje *Austrijskog crnog križa*. Između brojnih izložbi kroz *Hrvatsko-austrijsko društvo Split*, organizirao je gostovanje izložbe o arhitektu Alfredu Kelleru u Splitu. Napomenuo je da je dobro organizirati izložbu u *Gradskoj knjižnici Marka Marulića Split* uz predavanje, s obrazloženjem: „Znate, na to mjesto dolazi puno mladih i djece, a neka se samo jedan mladi čovjek zainteresira za povijest izgradnje naše obale, to je puno“.

Dobitnik je nagrade Splitsko-dalmatinske županije za sveukupan doprinos istraživanju kulturne baštine Dalmacije i Nagrade za životno djelo Grada Splita. Počasni je član više stručnih i građanskih udruga. Među njima, posebno je aktivan u *Društvu prijatelja kulturne baštine Split*. Jedan je od osnivača znanstveno-stručnog skupa *Austrijanci i Nijemci u hrvatskom kulturnom krugu* koji se održava u Osijeku svake godine. Nije propustio ni jedan susret i na njima aktivno sudjeluje od 1997. godine, uvijek s novim temama. Taj skup ima za cilj istraživanje odnosa Nijemaca i Austrijanaca s Hrvatima kroz prošlost sve do sadašnjosti te objavljivanje rezultata istraživanja, kroz povijesne veze koje su postojale na ovom dijelu europskog prostora. Kako sam na njegov nagovor počela sudjelovati na tim skupovima u Osijeku, kada dođe do razmjene mišljenja, u šali kaže: „Za ovu informaciju platit ćete kavu u kavani Waldinger u Osijeku!“.

Kao arhitekt doktorirao je na povijesti umjetnosti na temu graditeljske baštine Trogira. Samoprijegoran, ustrajan, skroman i vrijedan, sudjeluje još uvijek na različitim skupovima po cijeloj Hrvatskoj, a o inovativnim temama koje istražuje može zasjeniti brojne mlađe kolege. Među povijesnim su temama koje je obradio splitski gradonačelnici, djelovanje dr. Ante Trumbića, a među stručnima, izgradnja vodovoda, elektrifikacija, pomorske gradnje, fortifikacije, arhitektura srednjeg vijeka i 19. stoljeća, Dioklecijanova palača i brojne druge.

S obzirom na to da su mu dobro poznati fondovi arhiva, knjižnica i muzeja kako u Hrvatskoj tako i u Trstu i Beču, često ga mlađi kolege pitaju za savjete gdje što treba tražiti.

Uvijek duhovit u običnim razgovorima, često kroz smijeh komentira dnevne događaje. Npr. prilikom rasprave o izgledu ili sadržaju knjige: „E, gospoja, gospoja, puno toga Vi još ne znate. Žena može biti vrijedna i radišna, ali ako nije lijepa, za njom se nitko neće okrenuti. Tako i knjiga mora biti lijepa!“. Uvijek me sjećanje na taj razgovor nasmije, a često ga i prepričavam.

Iako za sebe kroz smijeh kaže da je zbog godina hodajuća baština, mislim da mu bolje pristaje *humani google znalac*, jer ako ne nudi neke izvore, uvijek upućuje na ljude koji bi mogli nešto znati o temi koja vas zanima. Njegova znanstvena istraživanja – posebno arhivska, iz područja povijesti i teorije urbanizma, arhitekture, zaštite graditeljskog nasljeđa i likovnih umjetnosti – omogućila su mu brojne kontakte s osobama u Hrvatskoj te je upućen tko o čemu piše.

U telefonskim razgovorima iskreno je duhovit. Još uvijek obilazi knjižnice, arhive i muzeje kako bi provjerio ili dopunio podatke za neki članak ili poglavlje knjige. Kada sam ga nedavno nazvala s pitanjem: „Hoćete li stvarno sudjelovati na znanstvenom skupu u Osijeku?“ jer je javni prijevoz Split – Osijek vrlo loš, na početku razgovora kroz smijeh mi je rekao da ga prekidam jer je došao u knjižnicu raditi i da mora izaći iz čitaonice kako ne bi smetao drugima. A kada smo telefonski razgovor završili, usput sam mu napomenula da ću za njegov jubilej napisati prilog u obliku trač-rubrike, jer smo neposredno prije kritizirali nepoznate i tašte recenzente.

I sam kaže da mu Nagrada za životno djelo grada Splita znači, ali nije kraj jer ima još puno za istražiti. Mislim da je to veliko priznanje zaslužio i da ga je trebao primiti puno, puno ranije jer se više desetljeća intenzivno bavi poviješću i arhitekturom Dalmacije, posebno Splita. Uvijek hvali svoju suprugu jer, kako sam kaže, ona mu omogućuje da se bavi svojim istraživanjima zato što sve radi i organizira po kući. A posebno je ponosan na svoju kćer i unuku.

